

Aşkı somutlaştıran bir romanın filmi

Nobel’li yazarımız Orhan Pamuk’un, varlıklı aile çocuğu Kemal’in, İstanbul-Çukurcuma’da orta halli ailesiyle oturan, uzaktan da akrabası olan Füsün’la 1975’in bir bahar gününde başlayıp 1984’de direksiyondaki Füsün’un ölümüne neden olan elim bir araba kazasıyla sonuçlanan hazin aşk hikâyesini, aşk, evlilik, mutluluk, dostluk konularını bireysel-toplumsal boyutlarıyla da ince ince işleyerek anlattığı “Masumiyet Müzesi” (2008) adlı tuğla gibi romanından beyaz perdeye uyarlanıp son Venedik ve İf festivallerinde gösterilmiş, İngiliz yapımı “Innocence of Memories-Hatıraların Masumiyeti” (2016) bugün gösterime giriyor.

Erkekler ve köpekler en önde

Bu unutulmaz aşka dair Füsün’un içtiği sigara izmaritlerinden giydiği ayakkabılarına, iç çamaşırından mayolarına kadar uzatılacak çeşitli objelerin sergilendiği Masumiyet Müzesi’ni 2012’de İstanbul’da açan Pamuk’un kendi kitabına dayanarak senaryosunu İngiliz yönetmen Grant Gee’yle birlikte yazdığı “Hatıraların Masumiyeti”, bir başka İngiliz sinemacı Ben Hopkins’in 2 hafta önce beğenerek seyrettiğimiz, İstanbul güzellemesi “Hasret”i de çağrıştırdı bize. Şu farkla ki “Hasret” 8.5 bin yıllık bir geçmişe sahip kentimizi kedilerle özdeşleştiriyordu, “Hatıraların Masumiyeti”yse erkeklerle birlikte İstanbul gecelerinin hâkimi köpekleri öne çıkarıyor.

Sanat tarihçisi Simon Schama’nın ‘Dünyadaki en insani ve etkileyici çağdaş sanat eseri’ diye nitelediği Çukurcuma’daki bu sıradı-

Orhan Pamuk’un romanından perdeye aktarılan “Hatıraların Masumiyeti” başlıyor

şısı masumiyet müzesinin de hikâyenin bir parçası olageldiği “Hatıraların Masumiyeti” filmi, belgeselle kurmaca türleri arasında gidip gelen, şiirsel ve zarif bir yaklaşımın, başarılı bir ürünü. İstanbul’un, Masumiyet Müzesi’yle O.Pamuk’un baş karakterlerini oluşturduğu, yer yer Füsün’un Kemal’den gizlediği yakın arkadaşı Ayla ile O.Pamuk’un kişisel ifadelerine başvuran, romanla müze, yazarla kadim kentimiz ve gerçekte kurmacanın sınırlarında dolanarak ilerleyip sonuçlanan, 1.5 saatlik bu kendine özgü film, arşivlerden çıkarılmış eski haber görüntüleri, gazete kesikleri, röportaj, fotoğraf ve özel alıntılardan, Yeşilçam filmlerindeki nostaljik İstanbul manzaralarından da yararlanıyor, canlandırma, müzik, seslendirme öğelerinin de kullanarak.

Gizemli İstanbul’un labirenti

Boğaziçi meyhaneleri, Hilton oteli, sokaklar, yokuşlar, meydanlar, çöp toplayıcıları, gece mesaisi yapanlar ve hüsrarla bitecek Kemal-Füsün aşkının geçtiği mekânlarla müzede sergilenecek kişisel nesnelere arasında gide gele hikâyesinin örüldüğü, büyük bölümü de geceleyin geçen filmde kamera habire alışık olunmayan, gizemli bir İstanbul’un labirentle-

rinde dolanıyor, Leyland Kirby imzalı, başarılı müzikler eşliğinde. Yer yer bir dönem filmi atmosferini duyumsatan filmin yazar Orhan Pamuk, fotoğrafçı Ara Güler ya da oyuncu Türkkan Şoray gibi İstanbul’la özdeşleşmiş, ünlülerin de boy gösterdiği katılımcıları arasında Mehmet Ergen’le Pandora Colin de öne çıkıyor.

1998’de Radiohead grubu hakkında çektiği “Meeting People is Easy”le adını duyurup 2007’de de bir başka önemli İngiliz müzik topluluğu olan Joy Division üstüne yaptığı belgeselle John Grierson en iyi belgesel ödülüne layık bulunan, 2012’deyse gizemli yazar W.G. Sebald’ı konu edinen “Sabır”la belgesel türündeki başarısını sürdüren İngiliz yönetmen Grant Gee’nin Orhan Pamuk’la işbirliği yapıp insanlarla eşyaları mekânları bir araya getirerek ve seyirciyi de aşk, tutku, aile, arkadaşlık bağlamında düşündürmeye sevk ederek çok katmanlı, hüznü bir geziye çıkardığı “Hatıraların Masumiyeti”nde kamerayı da bizzat kullanmış yönetmen. Başarılı belgeselci Grant Gee’nin özetle hazin bir aşkla İstanbul’u, gerçekte kurmacayı iç içe geçirdiği bu belgeselimsi olağandışı filmi, tüm sinemaseverlere sağlık verilecek nitelikte ve beylik deyişle kuşkusuz kaçırılmayacak nitelikte.